

Информация

за изпълнение решенията на Секретариата на ЦК на БКП и на Националния съвет на Отечествения фронт за работата сред българските цигани в Благоевградски окръг

Благоевград, 9 ноември 1982 г.

В Благоевградски окръг живеят 15 987 български цигани. Те са предимно в градовете Благоевград, Сандански, Петрич, Разлог, Гоце Делчев, Симитли, Якоруда, Белица и редица села като Първомай, Склаве, Джигурово, Струмяни. Крупник, Дамяница, Баня и др.

В резултат на големите успехи, постигнати в строителството на социализма особено след историческия Априлски пленум на ЦК на БКП, в живота на българските цигани, в тяхното отношение към делото на социализма настъпиха съществени положителни изменения. Сега се извършва процес на постоянно развитие и приобщаване на българските цигани към политиката на БКП и по-активното им участие в решение на стопанските задачи в окръга.

В изпълнение на решенията на Секретариата на ЦК на БКП от 27 октомври 1978 година за работата с българските цигани Окръжният комитет на Отечествения фронт и общинските комитети приеха мероприятия и програми за тяхното реализиране.

По-конкретна и целенасочена стана работата на окръжната отечествено-фронтowska организация за по-пълното включване на българските цигани във всички сфери на материалния и духовен живот. Благодарение на това и благодарение на усилията на други органи и организации, огромното мнозинство трудоспособно циганско население се включва активно на постоянна работа в материалното производство и в другите области на живота. По-голямата част от това население се стреми да скъса с циганския манталитет и начин на живот. От масата на българските цигани израсна значителен актив-членове на ОФ и членове на партийни бюра, председатели на квартални и общински комитети, на низови организации и др. Разшири се обхвата на младежите и девойките в Комсомола, все по-широко става участието им в държавните и другите органи в общественния живот. И макар, да не са изживени всички недостатъци на миналото, все повече и по-чувствително се проявяват онези положителни явления и факти, които говорят за новото в бита, в мисленето и поведението на хората, за чертите

на социалистическия начин на живот, които се насаждат в съзнанието на българските цигани.

През месец ноември 1980 година Окръжния комитет на Отечествения фронт проведе окръжно съвещание в гр. Симитли за обмяна на положителния опит с българските цигани. В работата на съвещанието взеха участие представителите на партийни, държавни, стопански, обществени и низови организации. Споделен бе положителния опит на голяма част на общинските комитети на Отечествения фронт, предприятия, държавни организации, селища и други, набелязаха се конкретни мерки за изпълнение решенията на Секретариата на ЦК на БКП, НС на Отечествения фронт и бюрата на БКП и ОК на Отечествения фронт. Материалите от съвещанието се отпечатаха в специална брошура и се изпратиха за ползване в общинските комитети на Отечествения фронт. По-късно бяха проведени и общински съвещания за обмяна на положителния опит в Разлог, Гоце Делчев и Белица. След съвещанието в Симитли към общинските комитети на Отечествения фронт са изградени работни групи за индивидуална работа по селища и низови организации. Тези работни групи се оглавяваха от председателите или секретарите на общинските комитети а на Отечествения фронт. Те обхождаха семействата и водиха с тях индивидуални разговори а подмяна на имената. Окръжният и общинският комитети на Отечествения фронт отделиха специално внимание на трудово-възпитателната работа в низовите организации в селищата, населени с български цигани. Проведени бяха индивидуални срещи, на които се разясняваше необходимостта и задължението на всеки да се труди и да произвежда блага. Посочваха се примери на добри и заслужили работници. Освен това, бяха съставени списъци на неработещите, като с много от тях се проведеха разговори и се насочваха къде да работят, съобразно квалификацията им.

Политическата и организаторската дейност, провеждана от Окръжните и общинските комитети на Отечествения фронт по местоживееене под ръководството на Окръжния комитет на партията доведе до ново отношение към труда. Това е един положителен факт в окръга. Мнозинството български цигани осъзна необходимостта да се труди. Сега те работят в такива предприятия като ЗМК, Завод "Гроздан Николов", Текстилният комбинат, Благоустройствени строежи, Керамичната фабрика, РП "Първи май", КЦХ и Завода за фуражни дрожди, в промишлените предприятия на Петрич и Сандански, в комунално-битовите предприятия и в сферата на обслужването в окръга и др. В болничните заведения на окръга работят не малък брой като медицински сестри, акушерки, санитарни и помощен персонал. Значителен е броя на работещите в селското

стопанство, особено в Петрич. Сандански, Разлог, Симитли, Гоце Делчев, Белица и др. Болшинството от тях се трудят съвместно и са добри и уважавани производственици. По-голямата част от работниците, получават добри доходи, което е предпоставка за материалното им възможване и духовно израстване за приобщаването им към останалата част от българското население. Има не малко случаи, когато обзавеждането на български цигани надвишава средното ниво на останалите наши граждани. Тези случаи Окръжният комитет и общинските комитети са посочвали за пример и те стоят в основата на стремежа за изграждане на образцови домове, за промяна на битовата култура на българските цигани. В тази насока се провеждат специални беседи, провежда се здравна просвета и здравни мероприятия.

Окръжният и общинските комитети на Отечествения фронт отделят специално внимание и на въпросите по благоустрояването и хигиенизирането на районите, населявани от български цигани. Тези въпроси са обсъждани на отчетно-изборни събрание и конференции. В повечето от селищата като Гоце Делчев, Благоевград, Разлог, Белица, Якоруда, Сандански, Първомай и др. бяха постигнати добри успехи при прокарането на нова канализация, асфалтиране на улици, озеленяване на дворове и т.н.

Управление "Строителство и архитектура" при ОНС разработи градоустройствени планове на микрорайони, включващи и квартали, населени с български цигани в градовете Благоевград, Петрич, Сандански, Разлог и Симитли. По този начин се създават възможности за постепенно премахване на обособените квартали и махали, които отговарят на съвременните градоустройствени планове.

От няколко години в окръга се породи движението "Образцов дом". Добри резултати са постигнати в селищата Гоце Делчев, Благоевград, Якоруда, Първомай, Сандански, Разлог и други.

След съвещанието в гр. Симитли окръжната отечественофронтowska организация подобри работата си по издигане образователното и културно ниво на населението по повишаване на неговата политическа активност и съзнателност. Уместно е да се отбележи ролята, която играят низовите организации при решаването на тези въпроси.

В рамките на масовата политическа просвета по низови организации се проведеха срещи-разговори с родителите. На тези срещи се обсъдиха въпросите на образованието и възпитанието на децата, професионалното ориентиране, необходимостта да се изучават и усвояват такива професии, които могат да се реализират в предприятията и учрежденията на съответната селищна система. Изхождайки от обещанието, че в това отношение работата с жените е важна и

отговорна, общинските комитети на Отечествения фронт и общинските съвети в общините Гоце Делчев и Смитли създадоха клубове на жените -активистки. В тези клубове и в женсъветите намират изява и се изявяват активистките, завършили школите във Велинград, Благоевград. Предстоящо е разкриването на клубове и в други селища в окръга.

През настоящата учебна година обхвата на децата-циганчета в системата на детските предучилищни и училищни заведения е подобрена. От всичко 930 деца от 3 до 7 години в системата на предучилищните заведения са обхванати 452 деца. Сега в училищата от първи до осми клас се обучават 2 333 ученика.

В интернати и пансиони са настанени 170 български циганчета. В полуинтернатни групи са обхванати 1 441 ученика или 62% от общия брой от учащи се. В извънкласни форми на работа са обхванати 284 деца.

Увеличи се броя на продължаващите в средните училища. Все още обаче е малък броя на завършилите полувисше и висше образование. Заради това в окръга се формира отряд народна интелигенция из средата на българските цигани.

Снижена е смъртността при децата от цигански произход. През 1978 година на 5 през първото полугодие на 1982 година.

Взети са необходимите мерки за включване на българските цигани в проявите и формите на художествената самодейност. На по-висока основа е поставен този въпрос в общините Сандански, Разлог, Банско и Белица.

Окръжната отечественофронтowska организация обръща необходимото внимание на борбата срещу противообществените прояви. Тези прояви все още се срещат в редица селища на окръга като Благоевград, Смитли, Разлог, Сандански, Гоце Делчев, Петрич и други. Над всеки проявил се е поет патронаж, който да влияе и направлява провинилия се да не допуска повторно лошо деяние. "В тази насока е изградено добро взаимодействие между общинските комитети и инспекторите на ДПС и МВР, както и с комисиите с противообществените прояви на малолетните и непълнолетните. Общинските комитети на Отечествения фронт следят отблизо и ръководят и насочват работата на низовите организации, в които преобладават български цигани. Във всяко ръководство на низовите организации са ангажирани над 20 души активисти. Не са малко въпросите, по които те работят, а също така и трудностите, с които се сблъскват.

Подпомогната от цялата общественост, окръжната отечественофронтowska организация извърши добра работа по промяната на имената. В резултат на това, почти всички граждани от циганското население са приели български имена. И за отбелязване

е, че е изключение да попаднеш на руски имена, българските цигани се придържат към българската именна система. Това е един обективен положителен процес, който отразява коренните изменения, настъпили в тяхното съзнание, бит и култура.

Окръжният и общинските комитети на Отечествения фронт полагат големи усилия за повишаване културата на бита сред това население, за изкореняване на някои предрасъдъци в техния бит, за внедряване на българските празници. Провеждат се празници на квартали, на които се награждават първенците в труда, живеещи в съответния квартал, обявяват се образцови домове и др. Провеждат се тържества при влизане в нов дом. Ежегодно се празнува тържествено Деня на родилната помощ, 8-ми март, 3-ти март и други. Устройват се вечери на многодетните майки, вечери на трудовата слава, на новобранеца и др. Прави се необходимото за внедряване на новите граждански ритуали. Решен е въпроса с погребенията, всички се извършват по съвременни ритуали. Все още проблеми съществуват при гражданските бракове. Чести сватби правят непълнолетни и тези лекомислени женитби най-често завършват с разводи.

Окръжният и общинските комитети на отечествения фронт отделят също голяма внимание и на организирането и провеждането на масова политическа просвета, на включването в различните ѝ форми сред голям брой български цигани.

Общият извод за окръжната организация на Отечествения фронт е, че в Благоевградски окръг, проблема за работата с българските цигани през последните години е решаван успешно от Окръжния и общинските комитети на Отечествения фронт.

Наред с положителните резултати в работата с българските цигани съществуват слабости и има редица нерешени въпроси:

- необходимо е да се преодолее съществуващия стремеж за безразборно строителство без градоустройствени планове и нежеланието на някои български цигани да се включат в кооперативното строителство, за което Окръжният и общинските комитети на Отечествения фронт да съдействат за отреждане на парцели, съгласно регулационните планове на селищата в окръга,
- крайно време е да се премахне негативното отношение на част от останалото българско население към българските цигани, да се създадат навици за назоваване на българските имена при общуване с тях.
- да се продължи изграждането на положително отношение и разбиране за приемане с предимство на българските цигани на работа.

- да се полагат усилия за успеваемостта и намаляване броя на второгодниците сред учащите се български цигани. Да се вземат необходимите мерки за увеличаване броя на завършилите средно, полувисше и висше образование, за непрекъснато повишаване на културното им равнище.
- ръководството на отечествения фронт да активизира работата си сред българските цигани с оглед на тяхната по-пълна реализация в общественоекономическия живот на окръга.

За по-нататъшното подобряване на работата с българските цигани, Бюрото на Окръжния комитет на Отечествения фронт

РЕШИ:

1. Оценява като положителна и резултатна работата на Окръжния и общинските комитети на Отечествения фронт.
2. Окръжният и общинските комитети на Отечествения фронт да засилят взаимодействието си с онези органи и организации, от които зависи приемането на въпросите, свързани с устройването и възпитанието на българските цигани.
3. Обръща внимание на общинските комитети на Отечествения фронт да засилят работата си с активистките, завършили школите във Велинград и Асеновград.
4. Задължава общо комитетите на Отечествения фронт да приемат информации и да актуализират мероприятията си за работа с българските цигани.

Внася:

Р. Бачева
Ив. Дживджорски

ДА Благоевград, ф.2Б, оп.12, а.е. 41, л. 121-137